

BSV: zelfstandigheid waterschappen handhaven

De positie van de waterschappen als functionele democratie staat onder druk bij steeds meer politieke partijen. De CDA-bestuurdersvereniging heeft zich in het rapport van de commissie-Van der Tak duidelijk uitgesproken voor handhaven van de zelfstandige positie van de waterschappen. Dit betekent echter niet dat we alles maar bij het oude moeten laten.

door Maarten Neuteboom

M. Neuteboom is medewerker van de CDA-bestuurdersvereniging en was secretaris van de commissie-Van der Tak.

De CDA-bestuurdersvereniging heeft in het onlangs verschenen rapport *Vertrouwen, Verbinding en Veerkracht: Een analyse en aanbevelingen over de herinrichting van het openbaar bestuur in Nederland* van de commissie-Van der Tak, ook de waterschappen kritisch onder de loep genomen. De belangrijkste conclusie: de zelfstandige positie van de waterschappen moet worden gehandhaafd, maar ook de waterschappen ontkomen niet aan een kritische herbezinning.

Gedachtegoed

Waarom is de Bestuurdersvereniging voorstander van handhaven van de zelfstandigheid? Allereerst past de gedachte van territoriale en functionele medeoverheden goed bij ons gedachtegoed. Gespreide verantwoordelijkheid is één van onze belangrijkste uitgangspunten. Het waterschap is hiervan een voorbeeld bij uitstek. De waterschappen zijn tot stand gekomen doordat burgers zich op democratische wijze verenigden om samen op te komen voor hun gezamenlijk belang van droge voeten.

Daarnaast is er ook een duidelijke noodzaak. Bij onze waterschappen wordt de waterveiligheidsstaak met voorrang - en zonder beleidsconcurrentie - uitgevoerd. Geleidelijk verval van dijken, waterkeringen, sluizen, watergangen en dergelijke dat niet direct zichtbaar is en kan leiden tot onderschatting van de onderhoudsprioriteiten, wordt hiermee voorkomen. Op deze manier is de kans op overstromingen en wateroverlast geminimaliseerd. Dat is uiterst belangrijk omdat ons land - dat voor ongeveer een vijfde deel onder de zeespiegel ligt en voor tweederde overstromingsgevoelig is - onderhevig is aan een voortdurende bodemdaling en een stijgende zeespiegel. Ook doen zich steeds vaker intensieve neerslagperiodes voor, die in korte tijd het waterpeil van onze rivieren snel en sterk kunnen doen stijgen. De vele waterrampen in de wereld hebben het bewustzijn versterkt dat het Nederlandse gedecentraliseerde en functionele model van waterbeheer met bovendien een eigen belastinginstrument, een belangrijk veiligheidsanker is voor (drukbevolkte) deltagebieden. Onze organisatie van waterbeheer is uniek in de wereld en voor veel landen een voorbeeld.

Depolitisering

Maar ook de waterschappen ontkomen niet aan een kritische herbezinning. Zo zal de manier van verkiezing moeten worden herzien. De huidige politisering van de waterschappen suggereert dat de uitvoering van de veiligheidstaak door de waterschappen een kwestie is waarop partijen zich politiek kunnen profileren. Dit heeft ertoe geleid dat waterschappen zich met watervreemde taken zijn gaan bezig houden, wat

De gedachte van territoriale en functionele medeoverheden past goed bij het CDA-gedachtegoed.

ten koste gaat van goed waterbeheer. De Bestuurdersvereniging is daarom voorstander van indirecte waterschapsverkiezingen met stemrecht voor het gemeentebestuur. De belangen van specifieke groepen, zoals landeigenaren en natuurbeheerders, kunnen worden gewaarborgd via kwaliteitszetsels.

De CDA-bestuurdersvereniging is verder voorstander van een verdere opschaling naar circa tien waterschappen aan de hand van de stroomgebieden, zoals genoemd in de Deltawet.

Terug naar de kerntaken

Voorts kan de taakafbakening tussen gemeenten en waterschappen duidelijker en efficiënter worden geregeld door een betere integratie van de waterketen. Het is noodzakelijk dat de waterschappen teruggaan naar hun authentieke en klassieke taken van waterbeheer en het onderhoud van dijken en polders. De verhouding tussen provincies en waterschappen is eveneens aan herziening toe. Het huidige provinciale toezicht op de waterschappen stamt uit de tijd dat iedere provincie vele kleine waterschappen kende, terwijl nu sommige waterschappen groter zijn dan de provincie. Vanuit het concept van een tweelaagsbestuursmodel kan het toezicht efficiënter door het rijk plaatsvinden. Het strategisch inbedden van het waterbeleid en waterbeheer in relatie tot de ruimtelijke ordening blijft een taak van de provincies. De drieslag bepalen (provincies) - vertalen en uitvoeren (waterschappen) is daarbij belangrijk. ■

Reageren? neuteboom.bsv@cda.nl

Resolutie

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 16 april hebben de leden van de Bestuurdersvereniging zich in een resolutie uitgesproken voor handhaven van de zelfstandigheid van de waterschappen. Voor de tekst van de resolutie en een verslag van de Ledenvergadering, zie blz. 26 van dit nummer.